

Jaarplan VWG 2014

Bestuur

De Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken is een grote, actieve vereniging in een rijk geschakeerd werkgebied met een grote rijkdom aan vogels. Zoals de statuten omschrijven is de doelstelling van de vereniging: *'Het bestuderen en beschermen van de in het wild levende vogels binnen het werkgebied.'* Net als vogels zijn ook VWG-leden er in verschillende soorten:

Korhaanlezers, actieve leden, werkers, genietters, twitchers en supporters. De motieven om lid te zijn lopen sterk uiteen. Momenteel telt onze ledenlijst zo'n 750 leden. Veel leden zijn vooral lid om de vogels te steunen. Zij ontvangen ons verenigingsblad De Korhaan en komen soms naar een lezing of excursie. Een flink deel van de leden is ook zelf aan de slag met de bestudering en bescherming van vogels. We treffen hen in de diverse subgroepen van onze vereniging. Zij zorgen voor nestgelegenheid, tellen broedvogels, proberen kwetsbare nestsituaties te beschermen of zorgen voor kennisoverdracht in onze cursus op lezingenavonden of tijdens excursies.

Voor al deze soorten leden is een plaats in de VWG, maar hoe je het ook wendt of keert: we zijn een vogelwerkgroep. Het zijn de leden die het doen. De vereniging bestaat dankzij de subgroepen. De VWG is er daarom ook voor de leden: voor leden die plezier beleven aan vogels. Die plezier beleven aan het samen leuke of nuttige dingen doen. Een verband van mensen met een gedeeld plezier en een gedeelde passie. Dat plezier, die interesse, die energie is weer goed voor de vogels.

De vereniging is en blijft daarbij een vrijwilligersvereniging. Het betekent dat, als leden er zelf geen plezier aan beleven of ergens geen motivatie voor hebben, er weinig van de grond zal komen. De diverse subgroepen zijn de vitale kernen van de vereniging. In de subgroepen vindt de afstemming plaats op de vele initiatieven en werkzaamheden die namens de VWG worden ontplooid. De subgroepen kennen een sterke autonomie. Wat wel of niet wordt opgepakt bepalen de uitvoerders of initiatiefnemers van de activiteiten in belangrijke mate zelf. Dit alles betekent dat er veel activiteiten worden ontplooid, maar ook dat de

VWG tevreden moet zijn met een zekere mate van toevalligheid. Ook dat we niet moeten treuren als activiteiten soms stil vallen door gebrek aan animo om ze op te volgen. Er zijn immers ook weer nieuwe activiteiten die er bij komen.

De vereniging loopt op de energie van vrijwilligers. In de werkgroepen, maar ook in het bestuur. Het bestuur van de VWG ziet als haar taak om de energie in de subgroepen te ondersteunen en te faciliteren. Het wil de kaders formuleren en bedding verzorgen voor de energie, ambities van de leden die met vogels en het vogelbelang begaan zijn en zich daarvoor willen inzetten. Het gaat er daarbij om het werk van de subgroepen en de leden die daarin actief zijn vooral mogelijk te maken. Formeel vertegenwoordigt het bestuur de vereniging, ook naar de subgroepen, met financiële middelen, met de juridische rechtspersoon en met ledenaanwas. Er is daarbij geen echt verenigingsbreed inhoudelijke

bestuursprogramma. Het bestuur bewaakt in de eerste plaats de continuïteit, zowel financieel als in ledenaantal. In de tweede plaats, en daar gaat het meeste werk in zitten, zorgt het bestuur voor een actief gesprek tussen leden met ideeën en de subgroepen. Dit is een dialoog, een zoekproces, waarin vooral ook de gezamenlijke financiële huishouding op een herkenbare en acceptabele manier wordt benut voor de diverse activiteiten. Dat betekent dat veel werk in de subgroepen en het bestuur gedaan wordt, als er ook zin en motivatie is. Een idee dat misschien zinvol is maar niet direct wordt geadopteerd blijft dus op de plank liggen tot er iemand komt die zich wel er voor in wil zetten.

In 2013 heeft er substantiële verandering in de samenstelling van het bestuur plaatsgevonden (4 leden afgetreden en 4 zijn er toegetreden). Een en ander neemt niet weg dat we 2014 gelukkig weer kunnen ingaan met een enthousiast bestuur. Enkel voor het onderdeel communicatie is een versterking nog wel wenselijk.

Met de hierboven beschreven bestuursfilosofie gaan we in 2014 verder aan de slag. Door verbindingen te stimuleren tussen de verschillende groepen binnen de vereniging

willen we het onderling benutten van elkaar kennis, kunde en capaciteiten beter mogelijk maken.

Concreet gaan we natuurlijk door met het organiseren van de nieuwjaarsbijeenkomst. Ook willen we werken aan een zichtbare activiteitenkalender. Hierin niet alleen het excursie- en lezingenprogramma, maar ook alle andere activiteiten binnen de VWG willen we daarin inzichtelijk en beter toegankelijk maken. Met het gezamenlijk gebruik van de Infoschuur met andere groene groepen verwachten we dat er ook hier dwarsverbanden gaan ontstaan. Dit is natuurlijk afhankelijk van de energie die de leden hier zelf van krijgen en in willen stoppen. Als bestuur willen we dit graag faciliteren. De Nationale Vogelweek is in 2014 gepland van 17 t/m 25 mei. Dit biedt voor onze Vogelwerkgroep kansen om een breder publiek te trekken. Het bestuur heeft eind 2013 de verschillende groepen al aangemoedigd om in deze week iets te organiseren.

Excursies, cursussen en lezingen

Wat is nu leuker dan samen het veld ingaan en speuren en luisteren naar de vogels en ondertussen nieuwe weetjes opdoen van andere (ervaren) vogelaars? Om de kennis van vogels te verbreden en te verdiepen in verenigingsverband organiseert de VWG al vele jaren een uitgebreid programma excursies. De excursies hebben tot doel nieuwe leden kennis te laten maken met vogels kijken en ook de onderlinge band tussen de leden te versterken.

Voor het leiden van de excursies is uit het ledenbestand een groep excursieleiders samengesteld. Zij maken samen het jaarprogramma, waarvoor zij een dag samen op pad gaan en na afloop het programma rond maken. Voor het programma 2014 is ook een enquête uitgezet via het Vliegenvluggertje. Zeven leden hebben geantwoord op de vraag waar ze graag naar toe zouden willen. De meeste concrete wensen hebben we een plek gegeven. De Subgroep Excursies heeft diverse ideeën om het excursieaanbod gevarieerder te maken. Naast vaste excursieleiders kunnen ook excursies worden verzorgd door leden, die dat eenmalig willen doen. We gaan ook meer aanhaken bij de activiteiten die in de andere geledingen van de vogelwerkgroep plaatsvinden. Lezingen,

contactavonden en excursies bouwen zo op elkaar voort, bijvoorbeeld over vogeltrek in oktober.

Voor de binnenlandse excursies staan in 2014 ongeveer dertig uitstapjes op het programma. Extra excursies kunnen ook nog tussentijds worden ingevuld. Die worden dan aangekondigd via de Nieuwsbrief. Het is een afwisseling van wandelen en soms fietsen (meestal in ons eigen werkgebied) en auto-excursies van een halve tot één dag naar verder weg gelegen terreinen. We zullen ook openbare excursies organiseren, vooral in de Nationale Vogelweek van 17 t/m 25 mei 2014. Om de dwarsverbanden binnen de vereniging te versterken, hebben we bijvoorbeeld een excursie gepland met de werkgroep roofvogels over het ringen van bosuilen. Verder willen we samen met de Werkgroep weidevogels een openbare excursie organiseren in de Nationale Vogelweek. In 2014 staan zoals gebruikelijk een voor- en een najaarsweekend op het programma, waarschijnlijk naar Drenthe en naar Zeeland. Voor de buitenlandse reizen is er een aparte groep, die de voorbereiding hiervoor geheel voor haar rekening neemt. Volgens traditie wordt de nieuwe bestemming pas bekend gemaakt op de avond, waarop het verslag en de dvd van de vorige reis worden getoond. De informatie over de bestemming van 2014, en de wijze van inschrijving voor deze reis, zullen vanaf 15 november 2013 in de Nieuwsbrief en op de website te vinden zijn.

De Fotowerkgroep heeft in 2014 de volgende activiteiten gepland: excursies, avonden met workshops en een expositie. De expositie zal plaatsvinden in het Meenthuis in Blaricum (Blaricummermeent) en zal worden geopend in de Nationale Vogelweek. Tevens zal in de Nationale Vogelweek een excursie worden gepland in combinatie met een bezoek aan de expositie.

De lezingavonden worden nu via de Subgroep Excursies in het bestuur vertegenwoordigd. Feiko Prins verzorgt ons lezingenprogramma, waarvan er volgend jaar negen gepland staan. In 2014 proberen we waar mogelijk verbinding te maken tussen lezingen en excursies. Naast de lezingavonden organiseert onze vereniging in het winterhalfjaar ook maandelijks contactavonden. De organisatie

van deze avonden wordt inhoudelijk gelegd bij de verschillende groepen van de VWG. In 2014 gaan we hier mee door en de contactavonden van januari tot maart staan alweer in het programma. De coördinatie en planning worden momenteel door het bestuur gedaan. Een van de contactavonden is de inmiddels traditionele nieuwjaarsbijeenkomst. Op deze avond presenteren alle binnen de vereniging actieve groepen zich, wat resulteert in een levendige en niet te missen avond. Deze staat nu gepland op woensdag 8 januari 2014.

Al een groot aantal jaren wordt door de Subgroep Cursussen de succesvolle vogelherkenningscursus georganiseerd in voor- en najaar. In een combinatie van lezingavonden en excursies in het veld worden beginnende vogelaars voor de rest van hun leven besmet met het 'vogelvirus'. Een belangrijk deel van deze cursisten besluit ook om (daarna) lid te worden van de VWG. In 2014 gaat dit vast ook weer gebeuren.

Onderzoek en bescherming

Een scala van groepen vormt samen de Subgroep Avifauna binnen de VWG. Deze groepen houden zich bezig met onderzoek en beschermingsmaatregelen. Voor 2014 staat er ook weer heel veel op het programma. Soms het o zo belangrijke 'zwoegen in het vooronder'; het er gedurende veel jaren bij weer en bij wind maar weer op uittrekken om nesten te controleren, te inventariseren of te beschermen. Soms door bijzondere activiteiten te ontplooiën bijvoorbeeld voor de boomvalkbescherming of om mensen op te leiden om broedvogels te inventariseren, of om weer eens wat bij te spijkeren.

Vanuit de subgroep wordt jaarlijks een 'Vogel van het jaar' gekozen. In 2013 was dit de goudvink en in 2014 wordt het de gaai.

De Werkgroep Broedvogels inventariseert jaarlijks gebieden van Natuurmonumenten, Goois Natuurreservaat, Staatsbosbeheer en Waternet. Meer dan 20 verschillende gebieden zijn de afgelopen jaren geïnventariseerd, zodat we nu een goed beeld hebben van de zeer rijke broedvogelpopulatie in ons werkgebied. Vergelijkingen met oude tellingen laten zien dat er vaak grote veranderingen optreden. Het blijft daarom interessant en noodzakelijk om de

broedvogels te monitoren. Ook in 2014 gaan we hiermee verder. Traditioneel houden we in november een bijeenkomst waar we de resultaten van de inventarisaties presenteren en vooruitblikken op het volgend jaar. We zullen in 2014 tevens een voorjaarsbijeenkomst houden met een snelcursus inventariseren volgens BMP waarbij ook de verschillende contactgeluiden van broedvogels worden behandeld. De werkgroep telt op het verzoek van GNR de akkervogels in de Naarder Eng om te bepalen wat het effect is van het vogelvriendelijke beheer van deze akkers.

De Werkgroep Zwaluwenonderzoek continueert het monitoren en beschermen van de huis-, boeren- en oeverzwaluwen. De resultaten worden gepubliceerd in De Korhaan. Zij gaan ook naar Sovon t.b.v. het landelijke project. De activiteiten voor gierzwaluwen blijven op een laag pitje door gebrek aan belangstelling hiervoor bij de leden. De projecten 'Boerenzwaluwen onder de brug' en 'Boerenzwaluwen onder aanlegsteigers' zullen worden voortgezet. Er zal worden nagegaan of er elders in het werkgebied nog mogelijkheden zijn voor deze projecten. Aan uitbreiding van het aantal zwaluwtillen voor huiszwaluwen zal pas worden gedacht, nadat tenminste een van de drie huidige tillen is bezet. De voorbereidingen voor de aanleg van een oeverzwaluwwand op de golfbaan bij Naarden zullen in gang worden gezet. Aan Staatsbosbeheer zal worden voorgesteld de zandwand voor oeverzwaluwen in de Naardermeent te slechten en om een nieuwe zandwand te creëren, of een kunstwand te laten zetten.

Onze Werkgroep Roofvogels doet door de jaren heen veel onderzoek naar het 'reilen en zeilen' van de roofvogels in het Gooi. Roofvogels zijn uitmuntende graadmeters voor de stand van de natuur. Daar moeten letterlijk vele hoge bomen voor worden beklommen! Veel aandacht wordt ook besteed aan het tegengaan van verstoring en vervolging en aan het geven van voorlichting over de bescherming van roofvogels. Eén van de meer kwetsbare soorten in het Gooi is de prachtige boomvalk. Ondanks de grote druk vanuit een steeds intensiever gebruikte leefomgeving broedt de boomvalk nog steeds op verschillende plaatsen in onze regio. Om meer inzicht te krijgen in de bedreigingen én kansen

voor boomvalken wil de werkgroep in 2014 meer aandacht besteden aan deze soort door middel van het aanbrengen van kleurringen en het voortzetten van het volgen van het broedproces d.m.v. minicamera's.

De Werkgroep Weidevogelbescherming kent een uitstekende samenwerking met de boeren van Eemland en andere bij de weidevogelbescherming betrokken organisaties. Evenals in 2013 zal ook in 2014 weer veel werk verzet gaan worden voor de bescherming van de weidevogelnesten in de Westelijke Eempolders (exclusief de reservaten van NM en SBB). De bijzondere samenhang tussen een groot kerngebied, beheerd door Natuurmonumenten en de bijna 1000 hectare grote ring er omheen waar door boeren en vrijwilligers extra zorg wordt besteed aan de bescherming van de weidevogels, leidt tot een heel gunstige Ausgangssituation. Niet voor niets heeft Eemland landelijk een zeer goede reputatie als het gaat om de bescherming van de zo in de verdrukking zittende weidevogels! Reden om ook in 2014 weer volop door te gaan. In de afgelopen jaren heeft de groep veel financiële middelen gespaard met de door de boeren verstrekte vrijwillige bijdragen aan de weidevogelbeschermers. Vooralsnog staan deze middelen gereserveerd in de boekhouding van de VWG met als bestemming het realiseren van betere bescherming voor de weidevogels. In 2013 is gewerkt aan het opstellen een breed beschermingsplan. Mogelijk gaat hier in 2014 een start mee gemaakt worden en kunnen de gespaarde euro's voor dit doel benut worden.

De Werkgroep Eempoldertellingen telt al meer dan 40 jaar tweewekelijks alle vogels in de westelijke Eempolders. Dit heeft al heel veel inzichten opgeleverd in de ontwikkeling van de vogelstand in dit gebied. De resultaten zijn de laatste jaren uitgebreid geanalyseerd en gerapporteerd door Jan Mooij, de huidige coördinator van deze groep. Het hoeft geen betoog dat deze activiteit ook in 2014 wordt voortgezet. Er is wel behoefte aan nieuwe tellers om het team aan te vullen.

De Werkgroep Ijsvogels komt op voor de belangen van de prachtige vogel. Als gevolg van een paar zeer strenge winters is de ijsvogelpopulatie gedecimeerd. Neemt niet weg dat de werkgroep Ijsvogels in 2014 weer vol

energie aan de slag gaat met het onderhouden van de ijsvogelwanden en het volgen van de ontwikkeling van de (broedende) ijsvogels in ons werkgebied.

De Werkgroep Nestkasten heeft verspreid in ons werkgebied een groot aantal nestkasten hangen, die door de enthousiaste deelnemers verzorgd worden. Daarnaast worden de broedresultaten zorgvuldig gevolgd en samengevat in een rapport. De gegevens worden ook landelijk verzameld en geëvalueerd in de landelijke werkgroep Nestkast.

In alle stilte is de Werkgroep Tuinvogelonderzoek actief. Ook in 2014 gaat deze weer door met het jaar rond tellen van de vogels in eigen tuinen. De gegevens worden ingezameld door Egbert Leijdekker, die deze weer in een overzicht rapporteert.

Ook is het Vogelringstation binnen de VWG vertegenwoordigd met een groep enthousiaste vogelringers. Het ringen van vogels gebeurt enkel in het kader van door het vogeltrekstation goedgekeurde onderzoeksprojecten. De groep heeft verschillende projecten lopen met verschillende soortgroepen: ooievaars, roofvogels, oeverzwaluwen, ganzen, uilen, raven. Daarnaast een zogeheten 'Constant Effort Site' (CES) waarbij wekelijks op eenzelfde plek vogels worden gevangen en geringd. Deze CES-locatie bevindt zich aan de oever van het Gooimeer.

Communicatie

Op dit moment is er geen apart bestuurslid beschikbaar voor de Subgroep Communicatie. De verschillende onderdelen van deze subgroep worden daarom door verschillende bestuursleden zo goed en zo kwaad als mogelijk is ondersteund. Gelukkig is ondersteuning vaak niet of nauwelijks nodig en weten de groepen zichzelf prima te redden. Het hebben van een vast contactpersoon voor deze subgroep in het bestuur is echter wel handig.

De redactie van De Korhaan heeft ook in 2014 weer het plan om vijf Korhanen uit te brengen. Een heel belangrijke activiteit voor onze vereniging aangezien hiermee alle leden bereikt worden. De enthousiaste en hardwerkende redactie heeft wel behoefte aan uitbreiding met een of enkele enthousiaste leden.

Met de website van onze Vogelwerkgroep

bereiken we niet alleen alle leden, maar zijn we ook voor de hele wereld zichtbaar. Het spreekt vanzelf dat ook in 2014 de website actief en actueel wordt gehouden door de webmaster en de nog wat kleine schare van mensen die hiervoor bijdragen leveren. Op de website zijn ook in 2014 weer de volgende onderdelen te vinden: VWG programma, actualiteiten, verslagen van excursies, andere activiteiten en onderzoeksrapporten, De Korhaan (digitale versie), en nog veel meer informatie over onze vereniging.

Als VWG hebben we ook een promotiekraam. Deze is bedoeld om onze vereniging en activiteiten tijdens evenementen onder de aandacht van het publiek te brengen. Naast informatie over de VWG en zijn activiteiten worden ook allerlei vogelgerelateerde producten voor verkoop aangeboden (boeken, cd's, "gadgets" etcetera). Hade Rijvers stopt als trekker van de promotiekraam. In 2014 willen we hier wel mee doorgaan, maar er is dringend behoefte aan enthousiaste mensen, die deze promotiekraam willen verzorgen.